

۲۰ دقیقه

ادبیات سفر و زندگی،
ادبیات انقلاب اسلامی
(دربالان صفحشترن)
موضوعهای ۵۶ تا ۸۱

هدف‌گذاری قبل از شروع هر درس در دفترچه سؤال
لطفاً قبل از شروع پاسخ‌گویی به سؤال‌های فارسی (۱)، هدف‌گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید.
از هر ۱۰ سؤال به چند سؤال می‌توانید پاسخ صحیح بدهید؟
عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است؟
هدف‌گذاری شما برای آزمون امروز چیست؟

چند از ۱۰ آزمون قبل	هدف‌گذاری چند از ۱۰ برای آزمون امروز
---------------------	--------------------------------------

فارسی (۱)

۱- چند تا از واژه‌های زیر نادرست معنا شده است؟

«حنین: گودال - سردمدار: آرام - مشیت: خوشی - نسیان: فراموشی - جنود: لشکریان - مشوش: پریشان - خیل: دسته - بپرنگ: طرح اولیه»
(۱) یکی (۲) دو تا (۳) سه تا (۴) چهار تا

۲- در عبارت زیر چند نادرستی املائی هست؟

«پیرمرد دست آخر یا حفاتر زندگی‌ها مان اخت شد. همچون مروارید در دل صدف کچوکوله‌ای سال‌ها بسته ماند. در چشم او که خود چشم زمانه ما بود، آرامشی بود که گمان می‌پردی شاید هم به‌حق از سر تسلیم است، اما در واقع همان چیزی بود که در چشم بی‌نور یک مجسمه دوره فرارانه هست. پیرمرد شنرفرازی از وزارت فرهنگ می‌گرفت که صرف و خرج خلعتاش می‌شد در چنان معیشت تنگی. هر سال تابستان به یوش می‌رفتند که همچون سفر قندهار، هم بیلابلی بود و هم صرفه‌جویی می‌کردند.»
(۱) یکی (۲) دو تا (۳) سه تا (۴) چهار تا

۳- ابیات زیر به ترتیب از کیست؟

الف) دوران روزگار به ما بگذرد بسی / گاهی شود بهار دگر که خزان شود
ب) دریام و نیست باکم از طوفان / دریا همه عمر خوابش آشفته است
(۱) شیخ ابوسعید - مرتضی آوینی (۲) سعدی - مرتضی آوینی
(۳) شیخ ابوسعید - شفیعی کدکنی (۴) سعدی - شفیعی کدکنی

۴- در عبارت زیر، به ترتیب چند فعل ماضی (گذشته) و چند مضارع (حال) دیده می‌شود؟

«در آن میانه شنیدم حتمایی به پاری از آن خود می‌گوید این جوانان آنان‌اند که فلان روز ما ایشان را در حتام نگذاشتیم و گمان بردند که ما زبان ایشان ندانیم. من به زبان تازی گفتم که راست می‌گویی، ما آن‌تیم که پلام‌پاره‌ها بر پشت بسته بودیم.»
(۱) شش - چهار (۲) پنج - پنج (۳) چهار - شش (۴) هفت - سه

۵- نوع ساده و یا غیرساده (مرکب) بودن کدام گزینه متفاوت است؟

(۱) بولدورزی جهاد بر کوهی از آهن نشسته است و کوهی از خاک را جابه‌جا می‌کند.
(۲) معنای خاکریز آن‌گاه تفهیم می‌شود که در میان یک دشت باز گرفتار آتش دشمن باشی.
(۳) تا با خاک انس نگیری، راهی به مراتب قرب نداری.
(۴) وقتی اسود تو آن تمثیل وفاداری باشد، چه باک اگر هر دو دست تو نیز هدیه راه خدا شود؟

۶- کدام بیت حرف پیوند وابسته‌ساز ندارد؟

(۱) ز آندوه دیر گشتن آندودبام خویش / هر که که ابر دیدم و باران، دلم تپید
(۲) جز من که دستم از همه چیز جهان تهیست / هر کس که بود، برگ زمستان خود خرید
(۳) بر بست هر پرنده در آشیان خویش / بگریخت هر خزنده و در گوشه‌ای خزید
(۴) نور از کجا به روزن بیچارگان قند؟ / چون گشت آفتاب جهان تاب نایدید
۷- نقش دستوری «ردیف» در کدام دو بیت یکسان است؟ (ابیات همگی از یک غزل انتخاب شده است.)

الف) ز بس که روی به دیوار محنت آوردم / جدا نمی‌شودم یک دم از نظر دیوار
ب) چو زیر بام تو آیند خستگان فراق / به آب دیده بشویند سر به‌سر دیوار
ج) کدام یار که او روی ما نگه‌دارد / چو آب دیده گوهرفشان مگر دیوار
د) بسا که راه‌شنینان پای دیوارت / کنند غرقه به خونابه جگر دیوار
(۱) الف، ج (۲) ب، د (۳) الف، د (۴) ب، ج

۸- کدام واژه مشبّهه تشبیهی در ابیات زیر نیست؟

شاه شمشادقدی یوسف گل‌پیرهنی / ماه خورشیددوشی ترک ملک‌سیمایی
دلبری عشوہ‌گری غمزہ‌زنی بدخوبی / کافری سنگدلی سیمیری خودرایی*

- (۱) شمشاد (۲) خورشید (۳) ملک (۴) سنگدل

۹- کدام بیت یا سایر ابیات قرابت معنایی کمتری دارد؟

- (۱) یک قدم بر سر وجود نهی / وان دگر در بر ودود نهی
- (۲) پیش ما ای آشنای کوی دوست / یک نفس بشین که داری بوی دوست
- (۳) تو به عزت نه قدم در کوی دوست / تا که ره پایی تو در پهلوی دوست
- (۴) سعدی ز خود برون شو گر مرد راه عشقی / کان گس رسید در وی کز خود قدم برون زد

۱۰- کدام ابیات با بیت زیر قرابت معنایی بیشتری دارد؟

«دوران روزگار به ما بگذرد بسی / گاهی شود بهار دگر که خزان شود»

- (۱) سخنی گویمت برادروار / گر نبوشی (سنوی) و داریم باور
عبره کرده سپهر حکمت را / چون نگیری ز روزگار عبر
- (۲) می‌بینی بر فلک این خسرو ستارگان / ماه و انجم را از او روشن همی‌دارد چو ناز
ما نبودیم او پدید آوردمان از چار طبع / محدث آمد چار طبع و چار فصل روزگار
- (۳) سپهری که پشت مرا کرد کوز / نشد پست و گردان به‌جای است نوز (هنوز)
خماند شما را هم این روزگار / نمائد بر این گونه بس پایدار
- (۴) قطره آبی که آن را از هوا گیرد صدف / روزگار آن را تواند کرد در شاهوار
این همه حشمت ز یک تأثیر صبح بخت توست / باش تا خورشید الیابت برآرد روزگار

آزمون شاهد (کواه) - پاسخ دادن به این سؤالات اجباری است و در تراز کل شما تأثیر دارد.

۱۱- واژه‌های «زندانه، گله، آخره، طمأنینه»، به ترتیب در کدام گزینه به درستی معنی شده‌اند؟

- (۱) هوشمند، جنبه گردن، هر فرورفتگی اندام چون گودی چشم، شکمیایی
- (۲) ذکاوت، برآمدگی پشت پای اسب، جنبه گردن، آرامش
- (۳) زیرکانه، برآمدگی پشت پای اسب، جنبه گردن، قرار
- (۴) جوان‌مردی، برآمدگی پشت پای اسب، میان دو کتف، متانت

۱۲- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) مرمت: تعمیر، اصلاح، رسیدگی
- (۲) فراغ: آسودگی، دوری، جدایی
- (۳) دزم: پول، سکه نقره، پول سیمین
- (۴) شدت: سختی، تنگی، بدبختی

۱۳- در کدام گزینه غلط املائی به چشم می‌خورد؟

- (۱) دلم خزانة اسرار بود و دست قضا / درش بست و کلیدش به دلستانی داد
- (۲) هم‌چو فوک اندر دهان سار مخروط از اجل / کز خروشت دست بندداری فرو بندد زبان
- (۳) بیفتان زلف و صوفی را به با بازی و رقعی اور / که از هر رقعه دلفش هزاران بت بیفتانی
- (۴) قیاس کردم و تدبیر عقل در ره عشق / چو شبنمی است گه بر بحر می‌کشد رقیعی

۱۴- پسوند «ک» در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) به چشم خویش دیدم در گذرگاه / که زد بر جان مسوزی مرغی راه
- (۲) ز ری مردک شوم را بازخوان / او را مردک شوم و بدساز خوان
- (۳) تا تو نبایی ننمایند هیچ / دخترکسان روپک‌ها از ججباب
- (۴) بر گل تو بلبسک مطربی آغاز کرد / خواند به الحان خوش نامه پازند و زند

۱۵- در همه گزینه‌ها به‌جز گزینه ... «و» عطف به کار رفته‌است.

- ۱) کسز نیستان تا سرا ببریده‌اند / از نسیرم مسرد و زن نالیده‌اند
- ۲) من به هر جمعیتی نالان شدم / جفت بدحالان و خوش‌حالان شدم
- ۳) سرّ من از ناله من دور نیست / لیک چشم و گوش را آن نور نیست
- ۴) جسم خاک از عشق بر افلاک شد / کوه در رقص آمد و چالاک شد

۱۶- در کدام تشبیه، وجه شبه ذکر نشده است؟

- ۱) چون مار زخم خورده دل افتد به بیج و تاب / هر گه که یاد طرّه بیجان کند تـو را
- ۲) چون رخ من شده است رنگ زمـین / چون دم من شده است طـبیع زمان
- ۳) جهان چون نیی هزاران ناله دارد / که یک نی دیدد از شکرستنی؟
- ۴) در وفای عشق تو مشهور خوبانم جو شمع / شبنشین گوی سربازان و رندانم جو شمع

۱۷- کدام گزینه با عبارت زیر از ناصر خسرو قرابت مفهومی دارد؟

«و این هر دو حال در مدت بیست روز بود و این فصل بدان آوردم تا مردم بدانند که به شدتی که از روزگار پیش آید، نباید نالید و از فضل و رحمت کردگار، ناامید نباید شد.»

- ۱) یک ره همه نعمت است و راحت / یک ره جز شدت و عنا (رنج) نیست
- ۲) نداند کسی قـدر روز خویشی / مگر روزی افتد به سختی کشتی
- ۳) بترس سخت ز سختی جو کار آسان شد / که چرخ زود کند سخت کار آسان را
- ۴) خدا چون ببندد ز حکمت دری / از رحمت گشاید در دیگری

۱۸- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱) روی و ریا را مکن آیین خویش / هر چه فساد است ز روی و ریاست
- ۲) منه آبروی ریا را محصل / که این آب در زیر دارد و حل (گل و لای)
- ۳) هان روی و ریا مکن که این روی و ریا / رسوایی بیگلانه و رنج خویش است
- ۴) عاشق روی توام از همه رو در همه حال / قصّه روی و ریا نیست سخن رو در روست

۱۹- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱) موج این دریا، نجوید ساحل آرام را / طاقت و آسودگی از من گیران باد و هست
- ۲) بحریم و نیست قسمت ما آرمیدنی / چون موج خفته است تیش مو به موی ما
- ۳) صدهزاران گوهر معنی و صورت هر نفس / موج این دریا به پیدا و نهان انداخته
- ۴) ما شکوه از کشاکش دوران نمی‌کنیم / موجیم و کار خویش به دریا گذاشتیم

۲۰- کدام بیت با عبارت زیر قرابت معنایی دارد؟

«کجا از مرگ می‌هراسد آن که به جلودانگی روح خویش در جوار رحمت حق آگاه است.»

- ۱) همه چاره‌ای کرد در کوه و دشت / جو مرگ آمد از مرگ بیچاره گشت
- ۲) هر کسی با نلخی مرگ آشناست / مگر جتاران از آهت خداست
- ۳) نترسد ز مرگ آن که تسلیم لوست / اگر تلخی‌ای هست در بیم لوست
- ۴) به دروازه مرگ چون در شویم / به یک هفته با هم برابر شویم